

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de limba și literatura română și științele comunicării
Domeniul de studii	Limbă și literatură
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Limba și literatura română – Limba și literatura modernă (germană, franceză, italiană, spaniolă) Limba și literatura engleză – Limba și literatura română Limba și literatura ucraineană – Limba și literatura română

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei		ISTORIA LIMBII ROMÂNE LITERARE			
Anul de studiu	III	Semestrul	5	Tipul de evaluare	C
Regimul disciplinei	Categorii formative a disciplinei DF - fundamentală, DS - de specializare, DC – complementară				DS
	Categorii de opționalitate a disciplinei: DOB – obligatorie, DOP – opțională, DFA - facultativă				DOP

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	

Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiu individual	20
II.b) Tutoriat (pentru ID)	
III. Examinări	2
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual (II.a+II.b+III)	22
Total ore pe semestru (I.b+II.a+II.b+III+IV)	50
Numărul de credite	2

4. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale/generale	CP1: să definească conceptele de bază ale disciplinei: limba literară, caracterul normat al limbii literare; CP1: să stăpânească terminologia de specialitate.
Competențe transversale	CT1: utilizarea componentelor domeniului Limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională.

5. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene lingvistice și construcții gramaticale din limba română și analizează texte în limba română.	Studentul aplică normele lingvistice atât în limba maternă.	Studentul utilizează expresiile și cuvintele adecvate în producerea textelor orale și scrise.

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul valorifică bibliografia existentă în domenii precum: introducere în lingvistică, fonetică și fonologie, ortografie, lexicologie, morfologie, sintaxă, dialectologie, istoria limbii, bazându-se în egală măsură pe cercetarea proprie întreprinsă asupra textelor românești din diferite perioade ale evoluției limbii române literare, și își propune să-i motiveze pe studenți pentru însușirea principalelor conținuturi ale disciplinei.
-----------------------------------	---

7. Conținutul predării și învățării

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
T1: Obiectul și metoda cercetării. Definiția și sfera noțiunii de limbă literară. Caracterul normat și caracterul cultivat al limbii literare. Periodizarea istoriei limbii române literare.	2	expunerea; conversația; demonstrația didactică; problematizarea;	- modul de organizare a activității de predare: frontal;
T2: Originea limbii române literare. Epoca de formare și baza	2	învățarea prin	- resurse materiale folosite în

dialectală a românei literare.		descoperire; prelegerea interactivă; brainstormingul.	activitatea de predare: suport de curs; bibliografie
T3: Epoca veche (secolul al XVI-lea): - apariția scrisului în limba română: vechimea scrierii chirilice românești; începuturile scrierii românești cu litere latine; - cauzele introducerii limbii române în scris: teoria imboldului intern, teoria influențelor externe, interacțiunea factorilor interni și externi. - norma literară în limba textelor rotacizante. Considerații privind locul și momentul traducerii acestor texte; - raporturile dintre textele rotacizante și tipăriturile lui Coresi; - rolul tipăriturilor coresiene în formarea limbii române literare.	2		
T4: Secolul al XVII-lea și secolul al XVIII-lea până la 1780: - dezvoltarea societății românești în această perioadă; - preocupări teoretice pentru problemele limbii literare; - structura limbii române literare: fonetică, morfologie, sintaxă, lexic.	2		
T5: Faza de tranziție la epoca modernă (1780–1825). Contribuția Școlii Ardelene și a lui Ion Heliade Rădulescu la modernizarea limbii române literare.	2		
T6: Direcții în dezvoltarea limbii române literare moderne	2		
T7: Unificarea și modernizarea normelor limbii române literare moderne	2		
Bibliografie minimală recomandată			
1. GHEȚIE, Ion (coordonator), 1997, <i>Istoria limbii române literare</i> . Vol. I, <i>Epoca veche</i> , București 2. IACOB, Niculina, 2001, <i>Limbajul biblic românesc</i> , I-II, Suceava 3. MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, V. D., 1978, 1983, <i>Istoria limbii române literare</i> , București (ediția I, ediția a II-a) 4. OPREA, Ioan; NAGY, Rodica, <i>Istoria limbii române literare. Epoca modernă</i> , Editura Universității, Suceava, 2002 5. ROSETTI, Al.; CAZACU, B.; ONU, L., 1971, <i>Istoria limbii române literare</i> , Vol. I, <i>De la origini până la începutul secolului al XIX-lea</i> , București			

Aplicații (seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. A) Noul Testament de la Bălgrad (1648) – text de referință în cultura românească 1.1. Analiza celor două predoslovii: a) <i>Predoslovie către Măriia Sa Craiul Ardealului</i> b) <i>Predoslovie către cetitori</i> 1.2. Trăsături ale limbii textului de la 1648 Bibliografie: CARTOJAN, N., 1980, <i>Istoria literaturii române vechi</i> , București. MANOLESCU, N., 1990, <i>Istoria critică a literaturii române</i> , I, București (de la Dosoftei înainte). PIRU, Al., 1977, <i>Istoria literaturii române</i> , București. ROSETTI, Al.; CAZACU, B.; ONU, L., 1971, <i>Istoria limbii române literare</i> , Vol. I, <i>De la origini până la începutul secolului al XIX-lea</i> , București. ROTARU, I., 1994, <i>O istorie a literaturii române</i> , I, Galați. ȘESAN, Dragoș, <i>Noul Testament de la Bălgrad</i> , Brașov, 2002. ȚEPELEA, G., 1963, <i>Câteva precizări în legătură cu izvoarele și glosele Noului Testament de la Bălgrad (1648)</i> , în LR, XII, nr. 3, p.274-282. ȚEPELEA, G., 1964, <i>Predosloviile Noului Testament de la Bălgrad (1648)</i> , în LR, XIII, nr.2, p.149-156. 1. B) Contribuția lui Dosoftei la introducerea limbii române în biserică a) Personalitatea lui Dosoftei în epocă b) Opera acestuia c) Traducerea în versuri a <i>Psaltirii</i> Bibliografie: - istoriile literaturii române (vezi, supra, seminar 1) - istoriile limbii române literare (vezi, supra, seminar 1) ANDRIESCU, Al., 1978, <i>Studiu introductiv la volumul Dosoftei, Opere I, Versuri</i> , ediție critică de N. A. Ursu, București.	2	conversația; demonstrația didactică; problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text; brainstormingul	moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru
2. Tradiția traducerii Bibliei în perioada veche și premodernă A) Biblia de la București (1688) – prima traducere integrală a	2	conversația; demonstrația didactică;	moduri de organizare a activităților de seminar:

<p>Septuagintei în limba română</p> <p>a) Analiza prefețelor din textul de la București (<i>Prefața I</i> – semnată de Ioan Șerban Cantacuzino; <i>Prefața a II-a</i> – semnată de Dositheu, patriarhul Ierusalimului, și dedicată lui Ioan Șerban Cantacuzino;</p> <p>b) <i>Însemnarea de la p.932</i> a fraților Șerban și Radu Greceanu și <i>Însemnarea (epilogul) de la p.933</i> a lui Mitrofan, episcopul de Huși;</p> <p>c) Trăsături ale limbii textului de la 1688;</p> <p>d) Importanța textului de la București.</p> <p>Bibliografie: CÂNDEA, V., 1979, <i>Răsturnarea dominantă. Contribuții la istoria umanismului românesc</i>, Cluj;; capitolul <i>Nicolae Milescu și începuturile traducerilor umaniste în limba română</i>. - Istoriile literaturii române vechi (vezi, supra, seminar 1) - Istoriile limbii române literare (vezi, supra, seminar 1) IACOB, N., 2001, <i>Limbajul biblic românesc</i>, vol. I-II, Suceava. <i>Monumenta linguae Dacoromanorum</i>, Pars.I, <i>Genesis</i>, Iași, 1988; Studiile introductive semnate de Paul Miron, Al. Andriescu și V. Arvinte.</p> <p>B) 4. Vulgata de la Blaj – unica traducere a Vulgatei în limba română</p> <p>a) Cea dintâi lucrare de anvergură realizată în echipă;</p> <p>b) De ce <i>Vulgata</i>?</p> <p>c) Particularități ale limbii acestei traduceri.</p> <p>Bibliografie: <i>Biblia Vulgata. Blaj 1760–1761</i>, Vol. I–V, 2005, Editura Academiei Române, București;; vezi și: http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/biblia_vulgata/index.html http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/11_Petru%20Pavel%20Aron.pdf CHINDRIȘ, I., <i>Testamentul lui Petru Pavel Aron</i>, în <i>Biblia Vulgata. Blaj 1760–1761</i>, Vol. I. IACOB, N., <i>Limba și stilul Vulgatei de la Blaj</i>, în <i>Biblia Vulgata. Blaj 1760–1761</i>, Vol. V. IACOB, N.; CHINDRIȘ, I., 2010, <i>Biblia lui Petru Pavel Aron (1760–1781), unica traducere a Vulgatei în limba română</i>, în Conferințele Academiei Române. Ciclul „Limba română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor”, „Galaxia Gutenberg”.</p> <p>C) Biblia de la Blaj (1795) – a doua traducere a Septuagintei în limba română</p> <p>a) analiza prefeței <i>Cătră cetitori</i> – semnată de Samuil Micu;</p> <p>b) particularități ale limbii acestui text;</p> <p>c) <i>Biblia de la 1795</i> – sursă pentru ediții ulterioare ale textului sacru în limba română.</p> <p>Bibliografie: <i>Biblia de la Blaj (1795)</i>, 2000, ediție jubiliară, Roma;; vezi și: https://remusmirceabirtz.wordpress.com/tag/biblia-vulgata-1760-blaj/ CHINDRIȘ, I., 2010, <i>Secolele Bibliei de la Blaj</i>, în vol. Ioan Chindriș, <i>Crâmpoie din Școala Ardeleană</i>, Editura Dacia XXI, p. 225-351. IACOB, N., 2001, <i>Limbajul biblic românesc</i>, vol. I-II, Suceava. IACOB, N., 2004, <i>Biblia de la Blaj – Moment de referință în cultura românească</i>, în Conferințele Academiei Române. Ciclul „Limba română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor”, Editura Academiei Române, București,</p>		<p>problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text;</p> <p>brainstormingul</p>	<p>frontal, individual, pe grupe;</p> <p>resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru</p>
<p>3. Cronicarii moldoveni și Dimitrie Cantemir – rolul lor în dezvoltarea limbii române literare</p> <p>a) concepția lor despre originea limbii române și despre necesitatea înregistrării faptelor</p> <p>b) opera cronicarilor</p> <p>c) aspecte ale limbii române literare la cronicarii moldoveni</p> <p>d) concepția lingvistică a lui Dimitrie Cantemir (în <i>Descrierea</i></p>	<p>2</p>	<p>conversația; demonstrația didactică;</p> <p>problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text;</p> <p>brainstormingul.</p>	<p>moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe;</p> <p>resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale</p>

<p><i>Moldovei și în Hronicul vechimei...)</i> e) opera în limba română f) aspecte ale limbii literare în opera lui D. Cantemir.</p> <p>Bibliografie: -Istoriile literaturii române vechi (vezi supra, seminar 1) - Istoriile limbii române literare (vezi supra, seminar 1) GIOSU, Ștefan, 1973, <i>Dimitrie Cantemir. Studiu lingvistic</i>, București MOLDOVANU, Dragoș, 1997, <i>Dimitrie Cantemir între Orient și Occident</i>, București</p>			<p>evoluției limbii române literare; fișe de lucru</p>
<p>4. Contribuția Școlii Ardelene la modernizarea culturii române și a limbii române literare. De la Inochentie Micu-Klein la Lexiconul de la Buda a) Unirea cu Biserica Romei - premisă pentru emanciparea românilor din Transilvania b) Rolul școlii și al cărții în modernizarea culturii române și a limbii române literare. Deschiderea școlilor de la Blaj (1754) și tipărirea de cărți c) Activitatea corifeilor: Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ioan Budai-Deleanu.</p> <p>Bibliografie: CHINDRIȘ, Ioan, 2010, <i>Crâmpoie din Școala Ardeleană</i>, Editura Dacia XXI IACOB, N., 2001, <i>Limbaul biblic românesc</i>, vol. I-II, Suceava MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, V. D., 1978, 1983, <i>Istoria limbii române literare</i>, București (ediția I, ediția a II-a) http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/5_Augustin%20Bunea_Episcopul%20Ioan%20Inocentiu%20Klein%20(1728-1751)_2012.pdf http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/biblia_vulgata/index.html http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/11_Petru%20Pavel%20Aron.pdf http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/1_Petru%20Maior%20in%20marturii%20antologice.pdf http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/6_BUDAI%20DELEANU%20in%20marturii%20antologice_2012.pdf http://litere.usv.ro/public_pdf/lucrari_cadre/n_iacob/7_Samuil%20Micu%20in%20marturii%20antologice.pdf</p>	2	<p>conversația; demonstrația didactică; problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text</p>	<p>moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru</p>
<p>5. Direcții în dezvoltarea limbii române literare. De la Ion Heliade Rădulescu la consolidarea direcției naționale prin Titu Maiorescu și prin opera marilor clasici a) Ion Heliade Rădulescu modelator al limbii literare în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Tendința italianizantă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea; b) Direcția latino-romanică; c) Curentul latinist; d) Influența franceză e) Tendința analogistă; f) Direcția națională; g) Momentul Titu Maiorescu h) Consolidarea direcției naționale prin opera marilor clasici</p> <p>Bibliografie: HELIADÉ-RĂDULESCU, Ion, 1980, <i>Gramatica românească</i>, ediție de Valeria Guțu Romalo, București HELIADÉ-RĂDULESCU, Ion, 1973, <i>Scrieri lingvistice</i>, Editura Științifică, București IVĂNESCU, G., 1989, <i>Studii de istoria limbii române literare</i>. Ediție îngrijită și postfață de Al. Andriescu, Editura Junimea, Iași MANCAȘ, Mihaela, 1983, <i>Limbaul artistic românesc în secolul al XIX-lea</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, V. D., 1978, 1983, <i>Istoria limbii române literare</i>, București (ediția I, ediția a II-a) OPREA, Ioan; NAGY, Rodica, 2002, <i>Istoria limbii române literare</i>.</p>	2	<p>conversația; demonstrația didactică; problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text</p>	<p>moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru</p>

Epoca modernă, Editura Universității, Suceava			
6. Stilurile funcționale ale românei literare. Privire diacronică. Stilul religios. Stilul științific	2	conversația; demonstrația didactică; problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text	moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru
Bibliografie: CHIVU, Gheorghe, <i>Civilizație și cultură. Considerații asupra limbajului bisericesc actual</i> , Editura Academiei, București, 1997 CHIVU, Gheorghe, <i>Limba română de la primele texte până la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Variantele stilistice</i> , Editura Univers Enciclopedic, București, 2000. CHIVU, Gheorghe, 1995, <i>O variantă ignorată a românei literare moderne – limbajul bisericesc</i> , în LR, XLIV, nr. 9-12, p. 445-453 CHIVU, Gheorghe, 1997, <i>Civilizație și cultură. Considerații asupra limbajului bisericesc actual</i> , București, Editura Academiei COTEANU, I., 1981, <i>Structura și evoluția limbii române (de la origini până la 1860)</i> , București, Editura Academiei DELEANU, Marcu Mihail, 1997, <i>Stilul religios al limbii române literare</i> , în LL, XLII, nr. 2, p. 28-39 MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, V. D., 1978, 1983, <i>Istoria limbii române literare</i> , București (ediția I, ediția a II-a) OPREA, Ioan; NAGY, Rodica, 2002, <i>Istoria limbii române literare. Epoca modernă</i> , Editura Universității, Suceava	2	conversația; demonstrația didactică; problematizarea; metoda exercițiului; analiza pe text; brainstormingul	moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru
Bibliografie minimală recomandată: vezi bibliografia precizată pentru fiecare seminar în parte.			

8. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> Criterii specifice disciplinei (utilizarea corectă a terminologiei de specialitate, cunoașterea faptelor de limbă din diferite perioade de evoluție a limbii române literare) 	Evaluare pe parcurs: Analizarea activității la curs. Evaluare sumativă: Probă orală – colocviu	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Criterii specifice disciplinei (utilizarea corectă a terminologiei de specialitate, cunoașterea faptelor de limbă din diferite perioade de evoluție a limbii române literare) 	Evaluare pe parcurs: Observarea sistematică Participare activă la seminare. Verificarea a două teme din portofoliu, la alegere.	50%

Data completării	Grad didactic, nume, prenume,	Grad didactic, nume, prenume,
------------------	-------------------------------	-------------------------------

	semnătura titularului de curs	semnătura titularului de aplicație
11.09.2025	Prof. univ. dr. Niculina Iacob	Prof. univ. dr. Niculina Iacob

Data avizării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura responsabilului de program
23.09.2025	Conf. univ. dr. Monica Geanina Coca

Data avizării în departament	Grad didactic, nume, prenume, semnătura directorului de departament
23.09.2025	Prof. univ. dr. Claudia Costin

Data aprobării în consiliul facultății	Grad didactic, nume, prenume, semnătura decanului
26.09.2025	Prof. univ. dr. Daniela Viorica Petroșel